

det Kungl. Maj:t av 1946 års riksdag lämnade bemyndigandet att utfärda bestämmelser angående dyrtidstillägg å vissa livräntor m. m. i anledning av olycksfall eller yrkessjukdom, vilket gäller till utgången av år 1947, må erhålla fortsatt giltighet tills vidare till utgången av år 1948.

Stockholm den 22 april 1947.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 117.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rundradion i Sverige jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 51.)

Till Konungen.

I propositionen nr 41 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 31 januari 1947, lämnat riksdagen tillfälle att avgiva yttrande i anledning av 1943 års rundradioutrednings betänkande angående rundradion i Sverige, dess aktuella behov och riktlinjerna för dess framtida verksamhet.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft dels de likalydande motionerna I: 224 och II: 334, dels ock motionerna II: 333 och II: 335.

Den svenska rundradions verksamhet sträcker sig över något mer än två decennier. Under denna tid har verksamheten genomgått en utveckling av betydande mått. Bäst belyses detta av att antalet radiolicenser sedan den 1 januari 1925 ökat från i runda tal 40 000 till 1 900 000. Det är mot bakgrunden av denna expansion av intresse att i likhet med 1943 års rundradioutredning konstatera, att rundradion alltså befinner sig i ett intensivt utvecklingsskede.

Det problem, som i dagens situation tilldrar sig den största uppmärksamheten, är flerprogramfrågan. Liksom utredningen och departementschefen anser riksdagen, att den fortsatta planeringen för rundradion i vårt land bör inriktas på en övergång till flera samtidiga program. Riksdagen har funnit övervägande skäl tala för att den tekniska lösningen av detta problem för vårt vidkommande sker genom att ett högfrekvent trådradionät utbygges i enlighet med utredningens förslag. Denna riksdagens ståndpunkt utesluter dock icke möjligheten av att, i avvaktan på att utbyggnaden av trådradionätet för att möjliggöra flera samtidiga program skall kunna påbörjas, till prövning upptaga även andra metoder för lösning av flerprogramsfrågan, därest den fortsatta tekniska utvecklingen skulle komma att påvisa sådana. Skulle så icke bli fallet, bör utbyggnaden av trådradionätet för flera program påbörjas så snart tillgången på material och arbetskraft medger detta. Under tiden bör utbyggnaden av trådradion för dem som icke kunna tillfredsställande avlyssna trådlös sändning fullföljas i den utsträckning, som omständigheterna medge.

Rundradions programverksamhet handhaves av aktiebolaget Radiotjänst.

Dess styrelse består av sju ordinarie ledamöter, av vilka Kungl. Maj:t utser ordföranden och ytterligare tre, medan bolagsstämman utser återstående tre ledamöter. Riksdagen delar utredningens och departementschefens uppfattning om att bolagets styrelse bör givas en mera nyanserad sammansättning än som för närvarande är fallet. Däremot är riksdagen icke övertygad om lämpligheten av att utöka antalet ordinarie ledamöter i styrelsen till nio. Framför allt praktiska skäl tala enligt riksdagens mening för att det nuvarande antalet bibehållas. Möjlighet bör dock hållas öppen för Kungl. Maj:t och bolagsstämman att utöka antalet ordinarie ledamöter till sammanlagt *högst* nio, därest omständigheterna skulle påkalla en sådan åtgärd. I detta sammanhang har riksdagen icke velat underlåta att framhålla den möjlighet till impulsgivande förnyelse, som ligger i att sammansättningen av styrelsen varieras, så att samma ledamöter icke rutinmässigt omväljas period efter period.

Det är enligt riksdagens mening av vitalt intresse, att rundradion framgent liksom hittills hålles politiskt neutral. Riksdagen har följaktligen icke kunnat bifalla det i motionen II: 335 framförda förslaget om att i Radiotjänsts styrelse skulle ingå en representant från ett vart av de i riksdagen representerade politiska partierna. Ej heller har riksdagen ansett sig böra ifrågasätta någon förändring av rundradiorörelsens departementala hemvist. Några olägenheter av bestående förhållanden eller några fördelar av en överflyttning till ekklesiastikdepartementet ha icke påvisats. Det bör tilläggas, att något önskemål om överflyttning icke framförts från Radiotjänsts sida.

Rundradiorörelsen bör även enligt riksdagens mening vara självförsörjande. Härav följer att kostnaderna för frilicenser, radiomottagare för skolor samt skolradion i övrigt, väderleksrapporter och kortvägssändningar till utlandet böra bestridas från anslag å riksstaten och icke av licensmedlen. Riksdagen delar den uppfattning, som i detta hänseende framförts i motionerna I: 224 och II: 334. Däremot anser riksdagen, att någon erinran i och för sig icke kan riktas mot departementschefens uttalande om att med överflyttningen av dessa utgifter till riksstatsanslag kan anstå, så länge licensmedlen lämna överskott. Vad särskilt skolradion angår har riksdagen emellertid härvid förutsatt, att det förhållandet att licensmedlen belastas med utgifterna för denna undervisningsform icke kommer att menligt inverka på medelstillelningen för ändamålet. Liksom departementschefen anser riksdagen vidare, att kostnaderna för kombinerad radio- och korrespondensundervisning böra bestridas av deltagarna i undervisningen.

Riksdagen är ense med departementschefen om att försäljning av programtid för kommersiell reklam icke bör ifrågakomma. Ehuru spørsmålet saknar aktuellt intresse, har riksdagen likväl med hänsyn till vad i motionen II: 335 anförts velat giva till känna denna sin uppfattning.

Såsom i propositionen framhållits, måste man utgå från att den nuvarande licensavgiften förr eller senare icke kommer att täcka de med rundradiorörelsen förenade utgifterna. Detta beror framför allt på de ökade utgifter, som föranledas av rundradions tekniska utbyggnad. Dessa utgifter beslutas av riksdagen. Till utgiftssidan höra emellertid även kostnaderna för programverksamheten. Dessa utgifter beslutas av Kungl. Maj:t. Någon ändring av det sätt, på vilket utgifterna beslutas, ifrågasätter riksdagen visserligen icke, men riksdagen anser dock i anslutning till de yrkanden, som framförts i motionerna II: 333 och II: 335, att frågan om licensavgiftens storlek bör underställas riksdagens prövning, när den tidpunkt närmar sig, då den nuvarande licensavgiften måste höjas.

Vad 1943 års rundradioutredning i övrigt anfört liksom departementschefens

i anslutning därtill gjorda uttalanden har icke föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Stockholm den 22 april 1947.

Med undersätlig vördnad.

Nr 118.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bestridande av vissa haverikostnader.

(Statsutskottets utlåtande nr 45.)

Till Konungen.

I propositionen nr 24 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 17 januari 1947, föreslagit riksdagen medgiva, att det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må — på sätt skett under budgetåren 1944/47 — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande tills vidare tagas i anspråk för täckande av uppkommande haverikostnader, avseende marinens fartyg.

Riksdagen har funnit sig böra förlänga ifrågavarande bemyndigande. Det har emellertid syntts riksdagen lämpligt, att det förlängda bemyndigandet begränsas att gälla budgetåret 1947/48.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag medgivit, att det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må — på sätt skett under budgetåren 1944/47 — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande under budgetåret 1947/48 tagas i anspråk för täckande av uppkommande haverikostnader, avseende marinens fartyg.

Stockholm den 22 april 1947.

Med undersätlig vördnad.

Nr 119.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa frågor om befrielse från ersättningskyldighet.

(Statsutskottets utlåtande nr 46.)

Till Konungen.

1:o) **Avgörandet av frågor om befrielse från ersättningskyldighet.** I propositionen nr 56 har Kungl. Maj:t (punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 7 februari 1947) föreslagit riksdagen be-